

Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Minőség-ellenőrzés konferencia 2025.

Mádi-Szabó Zoltán

Minőségellenőrzési Bizottság elnöke

Vincze László

Szakmai munkatárs

2025. június 26.

Változó standardok ISA 315/21-27.

Felmérték-e a belső ellenőrzési rendszert, és a felmérés kiterjedt-e a standard által megfogalmazott összetevőkre? (Frissített 2.2 kérdés)

Felmérték-e a pénzügyi kimutatások egészére, valamint a jelentős ügyletcsoporthoz, számlaegyenlegekre és közzétételre a lényeges hibás állítás eredendő kockázatait (külső, belső kockázatok), valamint az azokat kezelő releváns üzleti és informatikai kontrollok (úm. jelentős kockázatokat kezelő kontrollok, naplótételek feletti kontrollok, azok a kontrollok, amelyekre vonatkozóan a könyvvizsgáló a működési hatékonyság tesztelését tervezi) kiépítettségét, hatékonyságát, mint ellenőrzési kockázatot.

Ennek megfelelően került meghatározásra a további könyvvizsgálati eljárások jellege, ütemezése és terjedelme?

(A belső kontroll rendszer komponensei: Kontrollkörnyezet, A gazdálkodó kockázatfelméreési folyamata, A belső kontroll rendszer figyelemmel kísérését célzó folyamata.)

A beszámoló-készítés szempontjából releváns információs és kommunikációs rendszer, valamint azok a Kontrolltevékenységek, amelyek kezelik a lényeges hibás állítás állítások szintjén fennálló kockázatait.

Külső – társaság által nem befolyásolható kockázatok Pl: jogi, piaci környezet változása, kamatláb, infláció (hatása konkrét eszközök vagy kötelezettségek értékelésére, vállalkozás folytatásának elve érvényesülésére).

Belső – társaság által befolyásolható kockázatok

Pl: technológia pl. IT, finanszírozás, vevő-szállító függőség, vállalati struktúra, vállalati kultúra (hatása kontrollokra, csalás kockázatára)

Változó standardok ISA 315/21-27.

Azonosították-e , hogy milyen - az ügyfél sajátosságait figyelembe vevő - lényeges számlaegyenlegek, ügyletcsoporthoz és közzeendő információk (együtt: „SZÜK”), valamint lényeges állítások (teljesség, létezés/előfordulás, pontosság, értékelés, jogok/kötelezettségek, bemutatás/közzététel) várhatóak a beszámolóban? (Frissített 2.5 kérdés)

Megtörtént-e a kockázatfelmérés a beszámoló és a SZÜK tekintetében az állítások szintjén? Kijelölték-e a jelentős kockázatúnak tekintett SZÜK körét és történt-e összekapcsolás lényeges állításokkal? A kockázatfelmérésre vonatkozóan levont következtetéseket a tervezési dokumentációban indokolták-e pl. lényeges hibás állítás valószínűsége/hatása indoklással? A csalás kockázatával érintett területek magas kockázatúnak lettek-e meghatározva?

Változó standardok ISA 540/13-29.

Dokumentáltak-e elvégezték-e a szükséges eljárásokat a lényeges hibás állítás kockázatát képező számviteli becslések ellenőrzése tekintetében? (Frissített 3/I.-II.3 kérdések)

Azonosította-e a becsléssel érintett lényeges állításokat? Megállapította-e a becslésekhez kapcsolódó jelentős kockázatokat pl. vezetés elfogultsága? A becslés természetétől függően megértette annak elszámolásának rendszerét valamint a kockázatokat kezelő releváns üzleti és informatikai kontrollokat, és emellett visszamérte-e a korábbi becslések megbízhatóságát, vagy újrakalkulálta-e a becsléseket? Ellenőrizte-e a fordulónap utáni eseményeket?

Általános összefüggések a kérdőívben

2.7 kérdés ha nincs tervezve alapvető könyvvizsgálati eljárás minden lényeges „SZÜK”, minden lényeges állítására, de bizonyíték gyűjtés történt, akkor a 4.1 kérdésre NEM választ kell adni, ha bizonyíték gyűjtés sem történt, akkor az 5.10 kérdésre is NEM választ kell adni.

2.8 kérdés ha a könyvvizsgálati terv nem felel meg a tartalomnak, akkor a 4.1 kérdésre NEM választ kell adni, ha bizonyíték gyűjtés sem történt lényeges kockázatokra, akkor az 5.10 kérdésre is NEM választ kell adni.

3.1 kérdés új megbízásoknál a nyitó egyenlegeket az előző könyvvizsgáló munkapapírjainak áttekintésével, vagy saját eljárásokkal kell alátámasztani. Ha ez egyáltalán nem történt meg, akkor az 5.10 kérdésre is NEM választ kell adni.

3/I. és 3/II. fejezetekben a mélyebb vizsgálatra kiválasztott területekben: bármelyik kijelölt területnél a 2-es /elegendő és megfelelő bizonyíték beszerzése megtörtént-e/ és a 4-es /minden szükséges könyvvizsgálati eljárást dokumentáltan elvégeztek-e/ NEM-et kap, általában NEM-et kell adni 5-ös /áttekinthető-e a dokumentáció/ és 7-es /áttekintette-e a könyvvizsgáló a dokumentációt/ pontokra is, és így az 5.10 kérdésre is NEM választ kell adni.

Egyéb összefüggések az egyedi vizsgálati kérdőívben

2.5 Azonosították-e , hogy milyen - az ügyfél sajátosságait figyelembe vevő - lényeges számlaegyenlegek, ügyletcsoporthoz és közzéteendő információk (együtt: „SZÜK”), valamint lényeges állítások (teljesség, létezés/előfordulás, pontosság, értékelés, jogok/kötelezettségek, bemutatás/közzététel) várhatóak a beszámolóban? Ha NEM a válasz, akkor a minőségellenőr választ lényeges területeket a 3/I. és 3/II. fejezetekhez.

3.4 Ha a bevételeket nem azonosították csalási kockázati tényezőként, azt indokolni kell, ha nincs kellően megmagyarázva, akkor az Árbevételt / Egyéb bevételeket / Pénzügyi műveletek bevételeit (amelyik releváns) kell jelölni egyik fő területnek a 3/I. és 3/II. fejezetekben.

3.8 Ha a készletek értéke jelentős, és a könyvvizsgáló nem ellenőrizte a készletek létezését, akkor a készleteket kell jelölni egyik fő területnek a 3/I. és 3/II. fejezetekben.

3.10 Ha a vevők értéke jelentős és nincsenek bekérve külső megerősítések, vagy azok nincsenek kiértékelve, illetve egyéb módszerekkel sincs alátámasztva a vevők létezése pl.: fordulónap utáni kifizetések vizsgálatával, akkor a vevőket kell jelölni egyik fő területnek a 3/I. és 3/II. fejezetekben.

Egyéb szempontok a kérdőív alkalmazásában

Több egyedi megbízás kiválasztása esetén a rosszabb eredmény adja a minőségellenőrzés eredményét.

Több MIR vizsgálat esetén nincs árjárás a két eljárás között.

Jelentős függetlenségi probléma visszahat a MIR vizsgálatra is.

Csak akkor használjuk a „Csatolt” kifejezést az indoklásban, ha csatolunk dokumentumot.

MIR dokumentum célja

- A Társaság dokumentálja a minőségcélokhoz és a minőségi kockázatokhoz kapcsolódó **kockázatfelmérési- és azonosítási folyamatot, az egyes MIR komponensekre vonatkozóan.**
- Támogassa a könyvvizsgáló társaság által a minőségi kockázatokra kialakított válaszok következetes alkalmazását.
- Támogatást nyújtson ahhoz, hogy a munkatársak (asszisztensek és minden más bevont munkatárs) megértsék és következetesen értelmezzék a belső MIR szabályzatban foglaltakat (beleértve a MIR-ben rögzített általános, valamint a megbízások végrehajtásával kapcsolatos konkrét feladatköreik és felelősségeik megértését).
- Bizonyítékot nyújtson a minőségi kockázatokra adott válaszok kialakítására, bevezetésére és működésére, hogy ezzel is támogassa a MIR évenkénti értékelését.

Könyvvizsgálói jelentés elektronikus aláírása

- A 2025. január 1-jén vagy azt követően kezdődő üzleti évek beszámolóira vonatkozó független könyvvizsgálói jelentések kapcsán kötelező.
- 2007. évi LXXV. törvény (Kkt.) 23/A. § (1) szerint: A kamarai tag könyvvizsgáló köteles a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása során kiadott független könyvvizsgálói jelentését elektronikus okiratban kiállítani és azt elektronikusan aláírni, valamint időbélyegzővel ellátni.
- A Kkt. 23/A. § (5) bekezdése alapján a kamarai tag könyvvizsgáló kizárólag jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenysége, vagy az azon kívüli egyéb szakmai szolgáltatások nyújtása során használhatja az elektronikus aláírást (ezen előírás a legújabb törvényjavaslat alapján nagy valószínűséggel törlésre kerül). E bekezdés ugyanakkor azt is tartalmazza, hogy a kamarai tag könyvvizsgáló mikor nem használhatja az elektronikus aláírást
- Kérdés: -DÁP eAláírás alkalmazható? A 2025. évben induló üzleti évek jelentéseinél nem.
-Alkalmas az e-aláírássra, ha a tanúsítványban csak magánszemélyként jelenik meg a könyvvizsgáló? Igen

Digitális archiválás

•2007. évi LXXV. törvény (Kkt.)

48/A. § (1) A kamarai tag könyvvizsgáló, illetve könyvvizsgáló cég, a könyvvizsgálat során keletkezett könyvvizsgálati dokumentációt köteles elektronikusan archiválni és a dokumentumokat az archiválást követően legalább 8 évig megőrizni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítése során a kamarai tag könyvvizsgáló, illetve könyvvizsgáló cég

a) a digitális archiválás szabályairól szóló jogszabály és

b) a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló jogszabály előírásai szerint jár el.

Megjegyzés:

-zárt rendszerű archiválás az ITM rendeletben felsorolt archiválási módszerek egyike (ITM rendelet 6. §), de nem jelent kizárólagosan és kötelezően alkalmazandó megoldást.

-dönthet úgy a könyvvizsgáló, hogy a minősített elektronikus aláírással történő archiválást választja (5. §) de nem a bizalmi szolgáltatón keresztüli tárolással

Archiválás – könyvvizsgálati dokumentáció

Könyvvizsgálati dokumentáció archiválását a jelentés kiadását követő legkésőbb 60 napon belül kell elvégezni.

Mi a könyvvizsgálati dokumentáció? **MKVK honlapon megjelent szakmai anyag!**

- a könyvvizsgálati dokumentáció "a végrehajtott könyvvizsgálati eljárások, megszerzett releváns **könyvvizsgálati bizonyítékok és a könyvvizsgáló által levont következtetések nyilvántartása,**"
- a könyvvizsgálati bizonyíték „az az információ, amelyet a könyvvizsgáló felhasznál azoknak a következtetéseknek a kialakításához, amelyekre a könyvvizsgálói véleményt alapozza,” és végül
- a könyvvizsgálati dosszié a „valamely konkrét megbízásra vonatkozó könyvvizsgálati dokumentációt alkotó nyilvántartások” összessége. (ISA 230.6)

Kérdés: A könyvvizsgálói megbízási szerződést szükséges-e archiválni?

Nem

Egyedi vizsgálati kérdőív – Általános hibák

Pl.: 3.12 Elegendő és megfelelő bizonyítékot szereztek-e be a pénzeszközök létezésére, értékelésére és besorolására?

- Van kapcsolódó releváns állítás?
- Legtöbbször az eredendő kockázat a releváns állításokra standard kockázatú?
- A lényeges hibás állítás kockázatát a releváns állításokra kell felmérni
- Ha nem támaszkodunk kontrollokra, akkor az ellenőrzési kockázat magas és lényeges hibás állítás kockázata megegyezik az eredendő kockázattal (tipikus hiba, hogy ellenőrzéskor nem ezzel lehet találkozni)
- Ha fokozott a lényeges hibás állítás kockázata, akkor az adott kockázatra reagáló eljárást kell tervezni, végrehajtani. Elegendőek bankkivonatok?

Köszönjük szépen a figyelmet!